

A group of young boys are playing cellos in a music room. They are focused on their instruments, with some looking towards the camera and others looking down at their bows. The room has a textured wall in the background.

Netwerkdag 2018

Actieve muziekbeleving voor iedereen

Kris De Visscher – Demos vzw

Actieve muziekbeleving voor iedereen

1. Deeltijds kunstonderwijs (DKO)

Het deeltijds kunstonderwijs (DKO) biedt een inhoudelijk sterk aanbod en is vrij uniek in vergelijking met de ons omringende landen.

Het heeft wel niet de meest laagdrempelige uitstraling, zowel naar inhoud als naar organisatievorm.

Sinds de jaren '70 en '80 ontstaan er ook minder formele vormen van muziekonderwijs, bvb. de jeugdmuziekateliers (JMA's). Ook zijn er veel mogelijkheden binnen de amateurkunsten: jeugdafdelingen van de plaatselijke harmonie of fanfare, er zijn kinder- en jeugdkoren. We vergeten vaak hoeveel kinderen en jongeren er van dit aanbod gebruik maken.

Actieve muziekbeleving voor iedereen

1. Deeltijds kunstonderwijs (DKO)

Wat wel is, eenmaal de drempel van het DKO over, zijn er wel verschillende maatregelen die de toegankelijkheid verhogen:

- Verminderd inschrijvingsgeld (42 euro per jaar)
- Maatregelen voor leerlingen met specifieke leerbehoeften (afwijking van het gemeenschappelijk curriculum, individueel aangepast curriculum)

Maar tot voor kort was er geen ruimte binnen het DKO om out-reachend te werken. Hier komt wel verandering in: er komt een nieuwe projectoproep vanaf 2019 voor lokale samenwerkingsinitiatieven tussen academies en scholen voor basisonderwijs, secundair of hoger onderwijs. Ook sociale partners kunnen betrokken worden.

Actieve muziekbeleving voor iedereen

2. Informele muziekeducatie

Om zoveel mogelijk kinderen en jongeren de kans te geven om hun muzikaal talent te ontdekken en te ontplooiën, ontstaan er veel initiatieven buiten het formele circuit.

1. (Heel) jong beginnen

Sommige organisaties/programma's richten zich op erg jonge kinderen, omdat zij zeer open en ontvankelijk staan tegenover allerlei vormen van muziek.

Bvb Musica - <https://www.musica.be/nl> met initiatieven als de

- Babbelutworkshops voor (groot)ouders en jonge kinderen,
- Eersteklasconcerten (<https://youtu.be/Gcmbv0N7pA>)

Actieve muziekbeleving voor iedereen

2. Informele muzikeducatie

2. Outreachend werken

Sommige organisaties/programma's brengen de muziek tot bij de kinderen (op school, in hun vrije tijd en/of in de buurt)

→ Opmaatorkest: <https://opmaatorkest.be>

→ Ukelila: <http://www.ukelila.be>

<https://www.youtube.com/watch?v=Mcv3-0gAWXA>

<https://www.youtube.com/watch?v=IHcAE3lcpMI>

<https://www.youtube.com/watch?v=Qx1YGjjRK8U>

Volgens de methode van 'El Sistema' (leerorkest.nl)

Actieve muziekbeleving voor iedereen

2. Informele muzikeducatie

2. Outreachend werken

Experimenteren met

- Alternatieve vormen van componeren
 - grafische partituur
 - soundpainting
- Electronische hulpmiddelen om muziek te maken
 - bvb. Soundlab – Heart ‘n Soul
 - <https://www.heartnsoulsoundlab.com>

Actieve muziekbeleving voor iedereen

2. Informele muzikeducatie

2. Outreachend werken

Sommige organisaties/programma's brengen de muziek tot bij de kinderen (op school, in hun vrije tijd en/of in de buurt)

→ Trommel-/sambabands (fanfakids, fabotastix)

Fabotastix: <http://fabota.lampeke.be/percussiegroep-fabotastix>

<https://vimeo.com/40816283>

<https://www.youtube.com/watch?v=GNsVyYDYNnk>

→ Koorwerking (bvb. Shanti Shanti van Met-x – nu gestopt)

→ Kunstkaravaan DKO Ekeren (mix van beeld en muziek – nadruk op beeld)

Actieve muziekbeleving voor iedereen

2. Informele muzikeducatie

3. Verbinden via muziek

Muziek kan de culturele identiteit binnen een gemeenschap versterken en van daaruit verbinden met anderen

Bvb. De Karavaan van Madame Fortuna

Muziek leent zich ook tot (buurt)projecten die verschillen tussen leeftijden, culturele achtergrond of sociale positie overbruggen

- Ledebirds
- Koor van Fabota

<http://fabota.lampeke.be/funky-fabolishes-fabota-family>

<https://www.youtube.com/watch?v=Na5ZbS99qNQ>

Actieve muziekbeleving voor iedereen

2. Informele muziekeducatie

4. Eigenaarschap ondersteunen

Oudere jongeren ondersteunen in hun eigen muzikale ontwikkeling: repetitieruimtes, podiumkansen, opnameapparatuur, workshops, cross-overs,...

Specifiek op vlak van rap/urban arts:

- [Urban Woorden](#)
- [Violencia](#)
- [A school called tribe](#)

Actieve muziekbeleving voor iedereen

3. Rol van een lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie

Breed pallet aan mogelijkheden:

- Werken met peuters en kleuters → ondersteunen van jongeren
- Formeel muziekonderwijs → informele muzikeducatie
- Van leren spelen → spelend leren
- Van kinderen en jongeren apart → intergenerationeel
- Binnen culturen en gemeenschappen → tussen culturen en gemeenschappen

Actieve muziekbeleving voor iedereen

3. Rol van een lokaal netwerk vrijetijdsparticipatie

- (Belang/waarde van) muzikale ontwikkeling (hoger) op de agenda plaatsen van de verschillende actoren (bvb. SIMM onderzoek naar de sociale impact van muziek)
- Actoren samen brengen (bvb. platform muziekeducatie in Gent - stopgezet)
- Helicopterperspectief aanhouden: vanuit een veldtekening mee waken over een breed pallet aan mogelijkheden; lacunes opsporen en wegwerken; verbinding, doorstroommogelijkheden en samenwerkingen bevorderen tussen lokale actoren

Panelgesprek

Vinciane Meert – DKO Sint-Niklaas

Esther Coorevits – VLAMO

Mattias Laga – Ledebirds

Actieve muziekbeleving voor iedereen

Panelgesprek

- Hoe duur is ‘muziekonderwijs’ eigenlijk en kan een lokaal netwerk hierin een rol van betekenis spelen?
- Is het muziekonderwijs teveel geschoeid op klassieke, westerse leest en laat die voldoende ruimte voor ‘culturele’ diversiteit?
- Zijn leerkrachten binnen het DKO wel voldoende toegerust om met een grotere diversiteit aan leerlingen aan de slag te gaan?
- Zou er niet beter meer erkenning en ondersteuning uitgaan naar laagdrempelige en hedendaagse muziekstijlen in plaats van die eeuwige toeleiding naar het zogenaamde reguliere aanbod?
- Muziek leent zich sterk tot intergenerationeel werken, maar stoot dit niet op beleidsmatig hokjesdenken?
- Kunnen we alternatieve leercontexten, alternatieve leerstijlen faciliteren, bvb duo-methodiek (ervaren – onervaren muzikant)?